

Älvkarleby
kommun

Riktlinjer för tolkning av staket, spaljé, stängsel, plank och mur

Älvkarleby
kommun

Antagen av: Samhällsbyggnadsnämnden, 2020-05-11 § 64
Senast reviderad:
Handläggare/författare: Erik Holmberg, Byggnadsinspektör.

Denna skrift tydliggör hur man i Älvkarleby kommun ser på kravet om bygglov för uppförande av en inhägnad, avgränsning eller skydd på tomter i form av staket, spaljé, stängsel, plank och murar.

Murar och plank kräver tillstånd i form av bygglov. Staket, spaljé eller stängsel är bygglovsbefriande men kan tolkas som ett bygglovspliktigt plank om man glömmer ta hänsyn till höjd, genomsiktlighet och hur konstruktionen upplevs. Rättsfall har gett vägledning om att vissa glesa konstruktioner kan upplevas som ett plank trots genomsiktlighet och därmed kräva bygglov.

Byggnadsnämnden prövar placering och utformning i varje enskilt fall. I enhetliga kvarter krävs ibland att man enas om en gemensam lösning. Enskilda fastighetsägares intresse av att slippa insyn ska vägas mot allmänhetens intresse av området, bebyggelsemiljön eller gatan som ett gemensamt rum.

Plan- och bygglagen

Enligt 6 kap. 1 § plan- och byggförordningen (2011:338) krävs bygglov för att få uppföra murar och plank.

Däremot ger lagen inga exakta beskrivningar av begreppen staket, murar och plank, varför detta dokument ska ge vägledning hur man i Älvkarleby kommun definierar de olika konstruktionerna.

Staket

Ett staket är en inhägnad i trä eller smide med valfri genomsiktlighet och en maximal höjd på 1,1 meter.

En inhägnad kan vara högre och fortfarande räknas som staket, men bara om den är genomsiktig. Man ska alltså kunna se igenom inhägnaden. Exempel på genomsiktliga inhägnader är smidesstaket och trådnätstängsel som går att läsa mer om i denna skrift. Transparenta material så som tillexempel glas räknas inte som genomsiktliga.

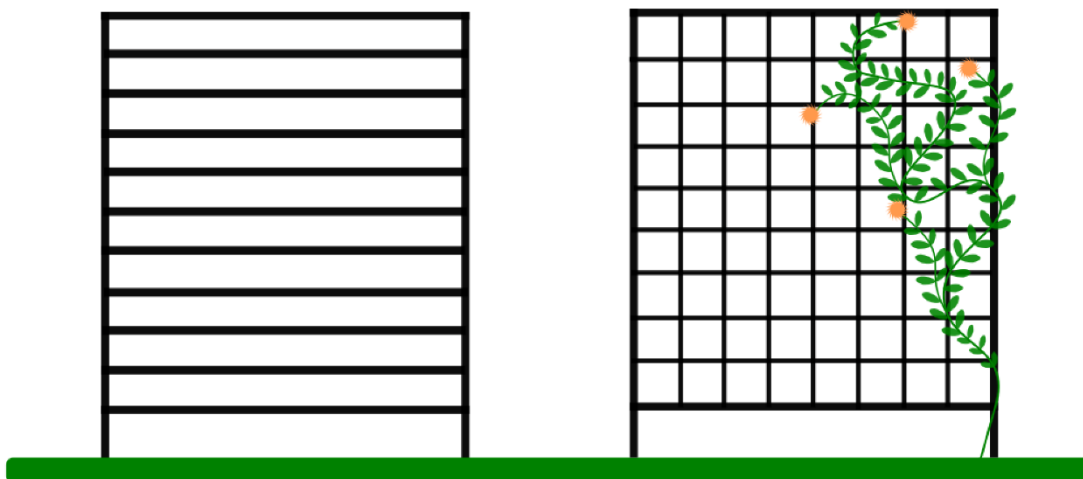
- Bygglov krävs inte.

Spaljé

En spaljé är en genomsiktig inhägnad med minst två tredjedelar luft mellan spjalorna. Att genomsiktligheten minskar i och med växtlighet som använder spaljén som stöd innebär inte att bygglov måste sökas.

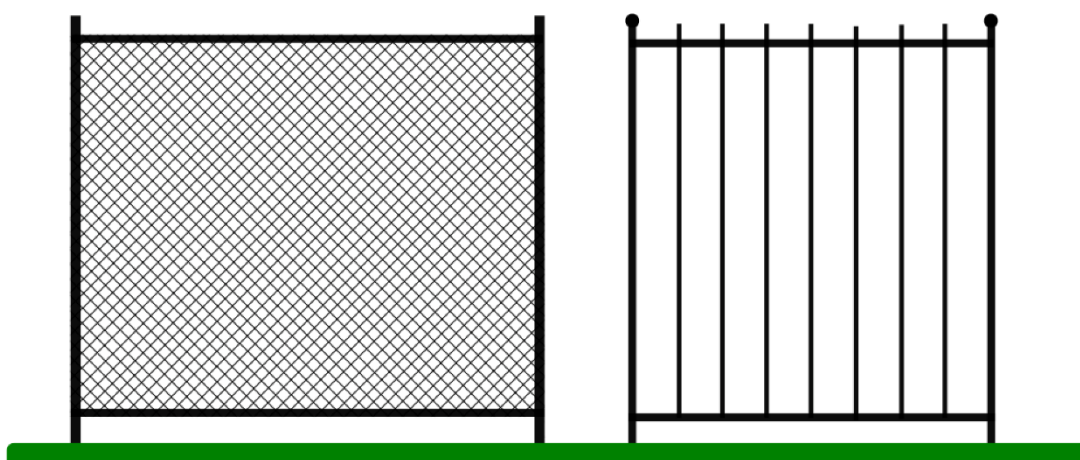
- Bygglov krävs inte.

Stängsel

Nätstängsel och glesa smidesstaket kräver inte bygglov men kan ändå ändra ett områdes karaktär och enhetlighet. Därför är det alltid bra att fråga de närmaste grannarna innan åtgärden utförs.

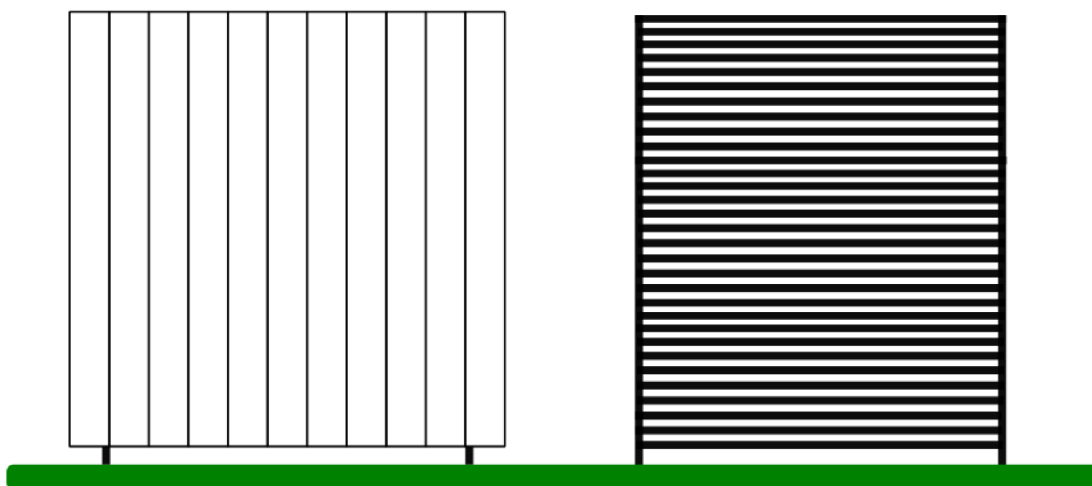
- Bygglov krävs inte – oavsett höjd.

Plank

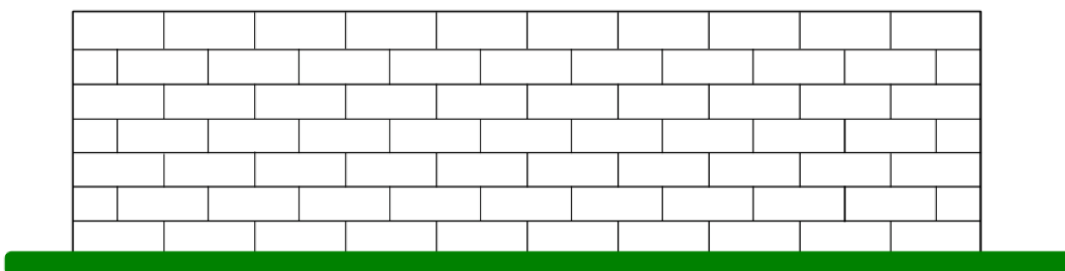
Ett plank är en inhägnad högre än 1,1 meter och med en genomsiktlighet mindre än två tredjedelar.

- Bygglov krävs.

Mur

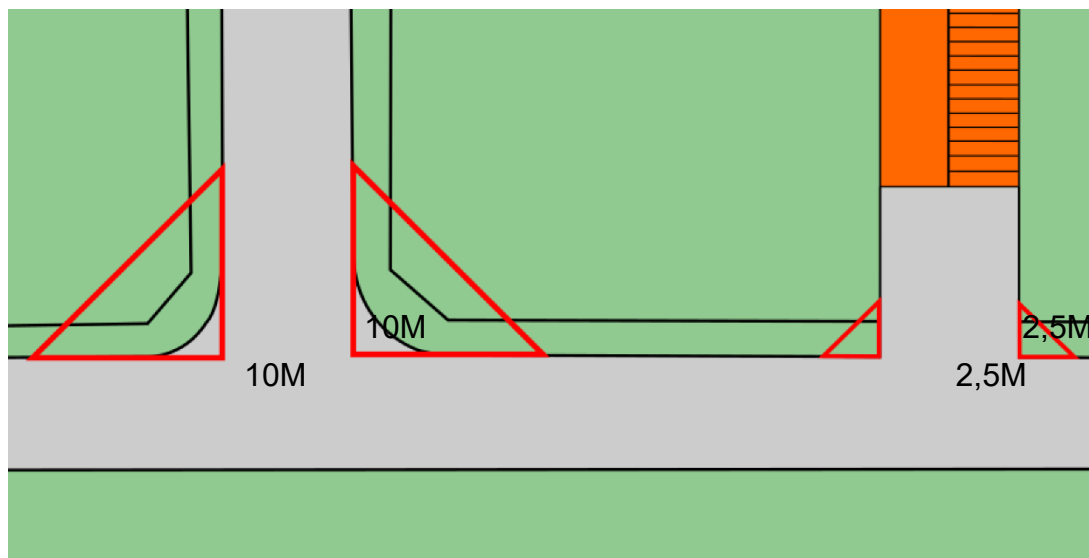
En mur är en murad inhägnad högre än 0,5m. Även stödmurar som är motfyllda på ena sidan och som har en höjd som är högre än 0,5m kräver bygglov.

- Bygglov krävs.

Säkerhet i korsningar och utfarter

Trots att ett staket får vara 1,1m utan bygglov finns det riktlinjer att följa för dig som har utfart mot gata samt har en hörntomt i en vägkorsning för att skapa en säker trafikmiljö. Staket, spaljéer, plank, murar och annan växtlighet får inte vara högre än 80cm inom de sikttrianglar som visas nedan.

Undantag från bygglovsplikten i form av skyddad uteplats.

Inom 3,6m från bostadshuset får du utan bygglov anordna en skyddad uteplats med mur eller plank. Planket får inte vara högre än 1,8 meter från marken och får inte placeras närmare gränsen än 4,5m.

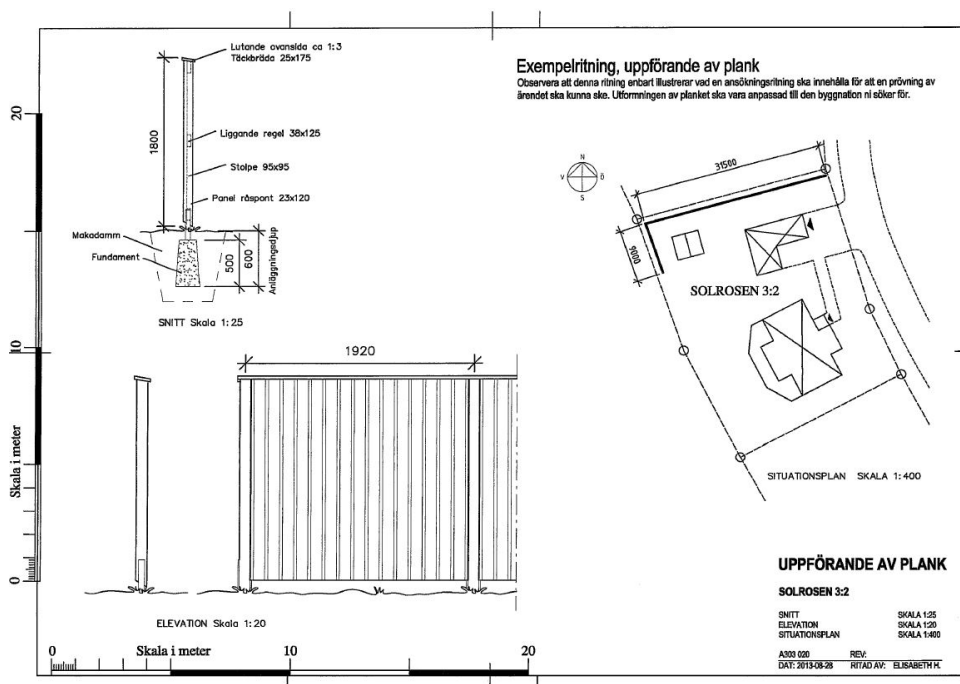
Den bygglovsbefriande muren eller planket kan få anordnas närmare gränsen än 4,5 m om grannen ger sitt medgivande till detta. Byggnation närmare gränsen än 4,5 m får dock aldrig ske mot mark som i en detaljplan angetts som allmän platsmark, så som gata eller parkmark.

Bygglov

Vänd er till kommunens bygg- och miljöenhet i god tid innan planerad byggstart. Vår ambition är att fatta beslut inom sex veckor från komplett ansökan. Efter beslut är fattat är det fyra veckors överklagandetid innan beslutet vinner lagakraft.

Se till att ansökan är komplett för fortast möjliga handläggning. En komplett ansökan ska innehålla följande.

- Ifylld och signerad blankett för bygglovsansökan.
- Situationsplan där placering och längd på mur eller planket framgår samt avstånd till närmaste tomtgränser.
- En ritning med en fasad och sektion av planket eller muren.
- Förslag till kontrollplan.

Så här kan en ritning se ut där man får med både situationsplan och elevation i samma handling.

Detaljplanens förutsättningar för bygglov

Du som bor inom ett tätbebyggt område har oftast en detaljplan som reglerar vad, hur och var du får bygga på din tomt. Det man främst får ha koll på när det gäller mur och plank är den punktprickade marken. Punktprickad mark finns oftast i gräns mot gata eller allmän platsmark för att hindra att byggnationer uppförs för nära dessa. I äldre detaljplaner står det *"marken får ej bebyggas"* medans det i nya detaljplaner kan stå *"byggnader får inte uppföras"*. Då ett plank eller mur per definition inte är en byggnad så kan det gå att uppföra dessa på punktprickad mark i nyare detaljplaner, men i äldre är det ej tillåtet.

Tomtgränser

Mur, plank, staket eller annan avgränsning ska placeras inom fastigheten där bygglov söks. Du som sökande ansvarar för att konstruktionen placeras rätt i förhållande till gränsen.

Om konstruktionen placeras i tomtgräns bör man vara överens med grannen om hur underhåll ska ske. Detta kan med fördel skrivas ner.

Olovlig byggnation och tillsyn

Om man trots dessa riktlinjer uppför ett plank eller mur utan bygglov riskerar man att åtgärden blir föremål för tillsyn, vilket innebär att du kan bli tvungen att riva inhägnaden eller få betala en så kallad byggsanktionsavgift. Om du vill behålla en olovlig inhägnad kan du söka bygglov i efterhand så prövar vi om det är möjligt.